

ΕΥΦΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Ο ΜΙΣΕΛ ΠΕΡΡΕΝ ΣΠΙΟΥΝΟΣ!

Πρέπει να φύγω, και να φύγω το γρηγορότερο. Να τώρα που πούλησε και το ρολόι της χωρίς να μου πη τίποτε, για να ξησάνει. Όσο και να δουλεύω, το βελόνα μιας γυναικιάς δεν μπορεί να ξηση δύο ανθρώπους...

Έτσι μονολογούσε στο μαζρό του δωμάτιο, στη Ντιζόν, στο δώδεο έτος της δημοκρατίας, ο εφημέριος Μισέλ Περρέν. Είχε ένα χρόνο τώρα που η Έκανάστασι του είχε πάρει την ένορια του και το πρεσβυτέριό του, και τώρα καθότανε μαζί με την αδελφή του, την καλή Μαργαρίτη Περρέν. Η λυγροστές οικονομίες του είχαν ξηαντλήση γρηγορά, και τώρα ο αγαθός καπιάς έδωλε πός δεν υπορούσε πιά να μένη διαρκώς βάρως στη φτώχη αδελή του.

— Να φύγω, έλεγε, έχω φάγη κούλια. Μα πού να πάω, τί να κάνω; Να ξητανέρω;...

Αυτό ήταν το μεγάλο πρόβλημα του Μισέλ Περρέν, όταν κάποια μέρα, νόμισε πός βρήκε πιά τη σαβίδα της σωτηρίας που ζητούσε. Έμαθε πός ο Ίωσή Φουσιέ, ο ύπουργός της Έκανάστασης, δεν ήταν πια ο παλιός του συμμαθητής στο γυλλέιο, με τον όποιο ήτανε τόσο φίλος στα παιδικά τους χρόνια!

Η ανέλιπστη αυτή πληροφορία του έδωσε μεγάλο θάρρος. Ήταν αδύνατο να μιν τόν άνα γνωσίση ο παλιός του συμμαθητής της. Και αδύνατο να μη θέληση να τού δώση μιιά θέσι. Τώρα πιά μπορούσε να φύγη!

Μα είναι τόσο μακριά απ' έδω το Παρίσι; είπε η καλή Μαργαρίτη, όταν της άνεκοίνωσε το σχέδιό του.

Μα! Έκανε ο Μισέλ Περρέν. Έξηνα με άγδόντα λεύγε, μπορεί κανείς να τις πάρη θανάμια απ' τα πόδια. Για το δώδεο, μη κούασι. Οι κούλι κούστια νοι δεν έδειραν άζωμή από τον κόσμο!

Κι' έτσι ο άβάας Μισέλ Περρέν άηρησε τη Ντιζόν κι' έβηαισι κάποτε στο Παρίσι. Πριν άπό μη άναπαυθή καλιά-καλιά, έγραψε ένα σημείωμα πρός τόν ύπουργό:

«Ο Μισέλ Περρέν παρακαλάει τόν παλιό συμμαθητή του Ίωσή Φουσιέ να τόν δεχθή το γρηγορότερο. Μένει στο παιδικό γυείο "Ήλιος", στην όδω Μονφρετάρ».

Την ίδια μέρα τού ήρθε ή άπάντησι:

«Ο ύπουργός της Γενικής Αστυνομίας θα δεχθή τόν πολιτή Μισέλ Περρέν τήν Πέμπτη 24, στη 1 μ. μ.».

Στους διαδοχικούς τόν ύπουργείο, ο αγαθός άβάας σχεδίασε έκατό φορές τί τί θα έλεγε στον ύπουργό και επανέλαβε άλλες εκατό φορές σέ όσους τόν ρωτούσαν τί ήθελε εκεί, ότι ο ύπουργός ήταν παλιός συμμαθητής του. Στο τέλος ήθε ή ομιά του.

Ο Φουσιέ ήταν μονάχος στο γραχείο του, μπροστά σ' ένα σωρό από φακέλους και έγγραφα. Μόλις σήκωσε το κεφάλι του και κούταξε με τόν μικρό κόκκινα μάτια του τόν άβάά, πρην ένα γελαστό βήφος.

— Δέν ήταν διά ανάγκη να σ' άνεγγυέλιουν, τού ελε. Και στο δώδεο να σ' έδωλε, θα σ' γνώριζα. Κάθισε έδω δά και πέρ μου τί γνώνασι.

— Πολίτα ύπουργέ, άρχισε τότε με θάρρος ο αγαθός άβάας, ήρθα στο Παρίσι επίτηδες για να σέ βρω. Μ' έδωξαν από τήν ένορια μου, δέν μ' άφησαν να πάω σχεδόν τίποτε μαζί μου και τώρα...

— Τώρα; Έκανε ο Φουσιέ.

— Τώρα, ήρθα σέ σένα. Χρησιμοποίησε με όποιον θέλεις, είμαι διατεθειμένος να κάνω κάθε δουλειά για να βγάλω τόν φρομί μου!

— Κάθε δουλειά! επανέλαβε με κάποια άπορία ο Φουσιέ. Θα μπορούσε λοιπόν ν' αναλάβη υπηρεσία και στο ύπουργείο μου ακόμα; Ο αγαθός Μισέλ Περρέν δέν είχε φροντίσει να μάθη, και όστι και τώρα ρώτησε, ποιά ύπουργείο διηθώνε ο παλιός του συμμαθητής. Μα και τί τόν ενδιέφερε αυτών αυτό;

Και στο ύπουργείο σου; είπε, και τί μάτια του άστραφιν. Μα αυτό ζητώ κι' έγω!

Πολύ καλά τότε, Έκανε ο Φουσιέ. Είμαι Έξηντος, μπορεί νάχω συμπιστοσύνη σέ σένα...

Την ίδια στιγμή ένας κλητήρας μπήκε και είπε στον ύπουργό ότι τόν ζητούσαν επίτηδες. Ο Φουσιέ σηκώθηκε άμέσως και, πούν γρήγη, έγραψε στα πεταχτά δύο-τρεις λέξεις σ' ένα χαρτί και τόν έδωσε τού Περρέν.

Πάρο, τού ελε, και πηγαίνε τόν Ντεμαρέ, τόν τιμητάρο-γη. Γιά σου τώρα.

Μόλις βήκε στο διάδρομο, ο αγαθός άβάας, κατενοσιασμένος με τήν έπιτυχία του, διάβασε τή σημασία τού ύπουργού: «Ο Ντεμαρέ θα χρησιμοποιήση τόν Μισέλ Περρέν και θα τον πληρώνη καλά». Ο Περρέν ρώτησε άμέσως ποιά ήταν τή γραφεία τού Ντεμαρέ και παρουσίαστηκε μπροστά του.

Κάθιστε, τού ελε, ο πολιτής ύπουργός διατάσσει να σάς χρησιμοποίησω στην υπηρεσία μου.

Ο πολιτής ύπουργός είχε τήν καλωσύνη να δώση αμά τη διαταγή, αποζήθηκε ο άβάας. Και από τότε θ' άρχισε:

— Άμέσως κούλιας. Ο άνάγκη με διατάσσει να σάς πληρώνω καλά, αυτό σημαίνει ότι έχει άνάγκη από τήν ικανότητα και τόν ήγλο σας.

— Όσο για τόν ήγλο μου, θα βεβαιώθητε καί σεις, είπε ο Μισέλ Περρέν. Και αν θέλετε να μου δώσετε από τώρα τή δουλειά πού...

Γιά τώρα, δέν έχω τίποτε άκόμη να σάς υποδείξω ιδιαίτέρως.

Μα νάχουστε να μη βλέπετε κάθε τρείς μέρες. Έντομητάξω, τρέξετε στην πόλη, πηγαίνετε στή μέρη όπου συγκεντρώνεται κόσμος, στα κέντρα, πρδ παντός στα καλά κέντρα. Να, πάτε τώρα μιιά προζαταβολή, πού θα σάς χρειάσεται για τή άγχή...

Και ο τιμητάρογής έδωσε στον Περρέν μερικά χρηματοκιόματα, ενώ συγχρόνως τού έκανε νόημα πός ή άκόρσιος είχε τελειώσει.

Ποιάς καλός άγγελος μ' έστειλε σ' αυτός τους ανθρώπους; σκεπτική ο αγαθός άβάας, βγαίνοντας έξω...

Και εύδης άμέσως θέλησε να ακολουθήση τις συμβουλές τού πολιτή Ντεμαρέ. Άρχισε λοιπόν να διατρέχη τήν πόλη, να κούπηη στα καλά κέντρα, να επιοκέττειτα τίς ύποψους γένους τού Σπιουνά.

Τήν τρίτη μέρα, όποις τού είχε πη ο τιμητάρογής, ο Μισέλ Περρέν πήγε στο ύπουργείο. Ήταν μόνω καπώς άνήσυχος, μιν έφρονταζε τί δουλειά θα τού έδιναν.

— Λοιπόν, τού ελε ο Ντεμαρέ, τί κάνετε αυτές τις μέρες;

— Διέτρεξα όλη τήν πόλη, σάν να ήμιον είκοσι χροώνων παιδι. άποκρίθηκε εύθιμα ο άβάας.

— Και όλα είναι ήσυχά, υποθέτω, είπε ο Ντεμαρέ.

— Α! βέβαια, όλα είναι ήσυχά! Όλος ο κόσμος μαινεται εύθιμος και εύχαριστημένος, όποις κι' έγω!

Ο Ντεμαρέ μιλάσας, ενώ συγχρόνως έψαχνε να βρη κάποιον έγγραφο, πού είχε χάσει.

— Έτσι... Έκανε άφηρημένα. Μα ύπάρχουν και οι δυσχεστημένοι, ώστόσο...

— Να, είπε ο αγαθός άβάας, ύπάρχουν βέβαια και δυσχεστημένοι. Έξαφνα ένας φοικαματζικός, με τόν όποιο έπιασα κούβεντα προχτές στο βουλεβάρδο, μί τήν αλήθεια, δέν ήταν καθόλον εύχαριστημένος.

— Α! και τί άνθρωπος ήταν αυτός ο φοικαματζικός; ρώτησε ο Ντεμαρέ εξακολουθώντας να ψάγη.

— Ένας παλιός ύπαξιωματικός της φρουράς. ύπάντησε ο Μισέλ Περρέν.

— Α! διάβολε, τού βρήκα επί τέλους! κούναξε ο Ντεμαρέ. Λοιπόν, ο παλιός ύπαξιωματικός της φρουράς;

— Μού διηγήθηκε όλη τήν ιστορία του, εξακολούθησε ο άβάας.

— Α! α! Και, φυσικά, θα περιμένα κι' αυτός καλύτερες ήμέρες, α; Και πού βασίζεται για να τού περιμένη αυτό;

— Δέν ξέρω, είπε ο άβάας. Με τήν πρώτη φο...

Συλλογμένος στο κρεβάτι του, διηγόταν με πίκρα τα του τα ξεϊδιού του στο Παρίσι...

οιά που τον είδα, δέν θέλησα να μω' μιληση για τις ύποθεσεις του.

— Καί, φυσικά, κανονισατέ άσπυ να συναντηθήτε και πάλι μαζύ του, δέν είν' έτσι ;
— Ναι, ναι ! Θα παίζουμε, είπαμε, μία καρτίδα σκάκι μαζύ. Μα δέν ξέρω άν θά ενταχισθώ...

— Νά εισαχθήσετε ; Γιατί ;
— Μά δέν ξέρω άν ή δουλεία που θά μου δώσειτε...

— Δέν έχω καμιά δουλεία να σας αναθέσω, ελετε ο Ντεμαρέ. Μπορείτε ν' απασχοληθήτε με τόν άνθρωπό σας ή με ό,τι ήθελετε άλλο ως την έρχομένη Πέμπτη, που θά ξαναορθήτε να με ιδίτε.

— Ο Μισέλ, Περόν γελούσε, όταν βγήκε έξω.
— Δουλειά κα' αυτή, μά φορά ! Έλεγε μέσα του. Τρεις μερες, α κομμάτι έλευθερός !...

Και ξαναόρισε να περιπλανιάνται στους δρόμους και στα βουλεβάρτα του Παρισιού.

Την άλλη Πέμπτη, αφού περίμενε δυό ώρες στο διάδρομο, τον έβρισκαν επί τέλους στο γραφείο του τριματάργου.

— Λοιπόν ; Τι νέα ; τού έκανε αυτός χαμογελώντας. Θάχετε ίσως να μου πείτε κάτι. Μά γρήγορα, γιατί βιάζομαι ! Τι έγινε με τό σκάκι σας ;

— Δέν έγινε τίποτε, απάντησε ο άβάδας. Δέν ήρθε. Μά γιατί να σας απασχολώ τού κάζου μ' αυτά τα μικροπράγματα ; Μήπως πρόκειται τώρα να μου αναθέσετε...

— Διάβολε ! Έκανε ο τριματάργος. Σας είπα πως δέν έχετε παρα να απασχοληθήτε με τόν άνθρωπό σας ή με τίποτε άλλο τέλος πάντων προς τό παρόν !

Και πέρασε βιαστικός στο διπλανό γραφείο, έννο ο αγαθός άβάδας έδωκανε έξω, άπορώνοντας τότε επί τέλους θά του έδιναν δουλειά σ' αυτό τό άλλοζατο ύπουργείο.

Την τρίτη μέρα παρουσιάστηκε και πάλι στο Ντεμαρέ. Μά ο κακομοιός δέν ή ποιασάνον ότι την προηγούμενη μέρα ένας σπιούνος τού τριματάργου τόν είχε παρασημασθήσει από κοντά, κατά διαταγή του.

— Λοιπόν ; τού ελετε ο Ντεμαρέ υμιάς τόν είδε.

— Τίποτε νέο, απάντησε με όλη την αμείλιχά του ο άβάδας.

— Δέν μου λέτε, που φάγατε χλέβ ; τον ρώτησε άξαφνα ο Ντεμαρέ, χαμογώντας επίπνο του τά διαπεραστικά του μάτια.

— Μά, στού Καθώ, ψυθίρας ο Μισέλ Περόν, ο οποίος παραξενεύτηκε μ' αυτή την ερώτηση που έμοιαζε με άνάχοι.

— Καί τί συνέβη εκεί ;

— Τίποτε !

— Πώς τίποτε ; Δέν είδατε στο διπλανό τραπέζι τρεις άνθρώπους που συνομιλούσαν μεταξύ τους ;

— Ναι... θαρρώ πως τούς είδα, ελετε ο άβάδας.

— Καί δέν άκουσατε ότι συζητούσαν τόν Πρώτο Υπατο ; πρόσθεσε θυμωμένος ο τριματάργος.

— Ά, όσα γι' αυτό ! ελετε ο Περόν. Δέν είναι τόσο άδιάφορος για να βάζω αυτό και γ' άκούω τί λέει ο κόσμος !

— Μά την πίστι μου ! φώναζε τότε, μη μωροφώντας πια να συζητηθή ο Ντεμαρέ. Δέν μου λέτε, τί δουλειά νομίζετε ότι κάνετε έδω στο ύπουργείο ;

— Μά αυτό, ελετε ζωηρά ο άβάδας, αυτό ακριβώς θέλω να μάθω κα' έγώ δυό μερες τώρα !

— Είσαστε υπάλληλος της ασφάλειας, άγαπητέ μου !

— Πώς είπατε ;... Είμαι σπιούνος ;

— Ναι ! Είσαστε σπιούνος !

— Ο Μισέλ Περόν τά έχωσε για μία στιγμή. Αυτό που άκουε, ήταν άνωτερο άπ' τις δυνάμεις του. Μά, έπειτα, άνοιξε με όρη την πόρτα κα' έτρεξε στον ύπουργό. Με τις πρώτες λέξεις, εκείνος κατάλαβε την τρομερή παρεξήγηση που κόντευε να συντριφή κυριολεκτικά τόν αγαθό λερωμένο. Μά τόν παρηγόρησε όπως μπορούσε καλύτερα και τού έδωσε κα' αρκετά χρήματα, για να γυρίσει στη Νιζών.

— Ο άβάδας γύρισε κοντά στην αδελφή του, μά έπεσε άμέσως άρρωστος. 'Η ντροπή του τόν έπνιγε. Πόσο καλός ήταν ο κόσμος, αλήθεια !... Σπαλωμένος τού κρεβάτι του, διαγύγταν με πίκρα τά του ταξείδιου τού στο Παρίσι...

Μά επί τέλους ο Θεός τόν λυτήρηκε. Λίγους μήνες άργότερα, ο Μισέλ Περόν έγινε και πάλι έμπριμέος στην έννοια του. 'Η καλές μερες είχαν ξαναγυρίσει...

Μά όταν κάποτε ή Μαγδαληνή, που ήταν έκ φύσεως κάπως περηφανη, τού μίλησε για τό σεβασμό με τόν όποιον τόν χαμερτούσαν όλου στο δρόμο, εκείνος της απάντησε πικρά :

— Αυτό συμβαίνει, άγαπητέ μου, γιατί αυτοί οι καλοί άνθρωποι δέν ξέρουν ότι επί δέκα μερες ήμουνα σπιούνος !...

ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑΣ

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

'Ετα 'Μυστήρια'. 'Ηθεσαν οι που άπέθνησαν επί τό σταυρό. Στη Ρωσία. Τέ άλληλοφιλήμα. Τέ 'μπαμπά'. 'Η πασχαλινές φωτιές. 'Η 'Τζιραντζέκω. Τι γίνεται στην Ρώμη. 'Η παράδοσις για τις καρπάνες. Περιεργα ήδη και έθιμα.

Το Πάσχα, καθώς και κάθε μεγάλη γιορτή, γιορτάζονται σε κάθε χώρα σύμφωνα με τά ήθη και τά έθιμα τού τόπου.

Στόν μεσαίωνα τό Πάσχα γιορταζόταν πομπηόδοτα. Παριστάνοντο, όπως γίνεται και τώρα άκόμα στην 'Ισπανία, τά άγια Πάθη έπεισοδία δηλαδή της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, τά 'Μυστήρια, όπως ονομάζοντο. Τά επιβλητικότερα όλων ήσαν τά δράματα τόν Παθών τού Χριστού, που παριστάνοντο στις δημόσιες πλατείες. 'Η παραστάσεις δε αυτές διαρκούσαν ολόκληρες έβδομάδες.

'Η διασκευή της σκηνης ήταν πρωτοτυποτή : περιλάμβανε τρία λατόματα : τόν Ουράνο, τί Γη και την Κόλαση. Έμφανίζονταν, δηλαδή, άγγελου και διάβολου άκατακείμενο. Στο βάθος της σκηνης φαινονταν ο 'Αδάμ και ή Εβα, μωσόγυμνο.

Οι ήθοποιοι έπαύαν τό μερος τους με θρησκευτικό φανατισμό, μπορεί να πη κανείς. Δένε μάλιστα ότι ο ήθοποιός που παριστάνε τού Χριστού, χαρμωνόταν αληθινά από σταυρό και πολλές φορές εξέπνεε...

Στη Ρωσία — την προσημομουνιστική, φυσικά, — τό Πάσχα γιορταζόταν με περισσότερη μεγαλοπρέπεια άπ' όποιοδήποτε άλλον τόπο. Τό άλληλοφιλήμα ήταν απαραίτητο. Ούτε ο Τσάρας δέν τό άπέφευγε. Μπροστά στό παρατεταγμένα στρατεύματα, φιλούσε όλη την οικογένειά του και όλους τους μεριστάνες.

Στη Ρωσία τό Πάσχα διαρκούσε 15 μερες, κατά τις όποιες έπιτακούσε ή ανήθεια να γίνεται κα' ανταλλαγή δώρων, όπως την Πρωτοχρονιά.

Καθ' όλη τη Μεγάλη Έβδομάδα, ή Ρωσίδες κοκομοράδες έτοιμαζαν τά 'μπαμπά, πητες δηλαδή χαμομένες με αλεύρι, σταφίδες, αυγά κα' βούτυρο. 'Ο Τσάρος έδινε και δεχόταν κοκκωα αυγά με την επιγραφή 'Χριστός Άνάστη'. Τό πρωί τού Πάσχα, τά χαράγματα άκούη, τά κορίτσια πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι κοιβαλόντας ένα καλόη με κόκκινα αυγά κα' ένα κρη άναμμένο. Άν τό κρη έσβουσε, στο δρόμο, αυτό εορμανε ότι όλος ο χρόνος θά έπήγανε κακώ.

Κάθε σπίτι έστειλε κατόπιν στην εκκλησία τά αυγά τού Πάσχα για να εύλογηθούν. Στη μέση τού μεγαλειτέρου δωματίου τού σπιτιού ήταν στρωμένο ένα μεγάλο τραπέζι. Έκει μαζεύονταν τό μεσημέρι όλη ή οικογένεια για τό Πασχαλινο γεύμα.

Οι συνδιατημένες δέν καθόνταν. Τό Πασχαλινο γεύμα ήταν έθιμο να γίνεται στο πόδι. Αρχίζοντας δε ο οικογενειαρχής, έπαιρνε ένα αυγό, τόκοβε σε τσούα κομμάτι στον καθένα.

Στην Πολωνία τό Πάσχα γιορτάζεται όπως περίπου και στην παλαιά Ρωσία. Τό πρωί τού Πάσχα, οι Πολωνοί οικογενειαρχήσ στρώνουν ένα τραπέζι τού μεγαλειτέρου δωματίου τού σπιτιού, κα' πάλιν σ' αυτό παραθέτουν 'μπαμπάδες κα' κρη κρέατα.

Όταν κανένας ξένος θέλει να καθήσει στο Πασχαλινο τραπέζι, πηγαίνει και στέκεται στην είσοδο. 'Ο νοικοκύρης τότε παίρνει ένα αυγό σφιχτό, τό μοιράζει στα δυό κα' προσφέρει τό μισό στον ξένο, ο οποίος κατόπιν αυτού προχωρεί και παίρνει θεία μεταξύ τόν συγγενών.

Στη Γερμανία, την ήμερα τού Πάσχα ανάθουν φωτιές, όπως τού Άγιου 'Ιωάννου, τού Κλειδωτου. Τά παιδιά χορεύουν γύρω από τις φωτιές, τρώγοντας αυγά, ή μεγαλειτερη τους διασκεδάσις είνε να πηχγουν να ξετρανώσουν αυγά τού Πάσχα. Γι' αυτό κρηδονται γ' αυγά κάτω άπ' τά κρηρα, πίσω άπ' τά δειμάτια, μέσα στα ξύλα, και τά παιδιά τρέχουν και τά γυροδών.

Αυτό τό έθιμο ύπενηθύμει την έπιπεψη τών Γουναζών στον τάφο, τη λύτη τους όταν τού βρηναν άδειαν κα' τη χαρά τους όταν ξαναβρηναν τού Χριστού, τού όποιου την Άνάστασι συμβολίζει τό αυγό.

Στη Ρώμη, την ήμερα τού Πάσχα, ο Πάπας κηταίνει έπισήμως στον Άγιο Πέτρο. 'Η γιορτή αυτή είνε ή λαμπρότερη όλων τού χρόνου. Τη νύχτα ο Άγιος Πέτρος φωταγωγείται και ρίχνουν την 'εξαντρώσαν, τό τακτικό δηλαδή πυροτέχνημα. Τη στιγμή εκείνη — κατά την παράδοσι — φεύγουν ή καρπάνες όλων τού κόσμου από τί Ρώμη, όπου εκρούοντο επί τρεις μερες, και γυρίζουν στους τόπους τους.